כאדזשיב ::

(סוף)

צווישען די גרויסע און ברייטע פעלדער וואס אין דרום זייט פון יהודה זיינען גע שטאנען אין צוויי רייהען די שווארצע ביידלאך פון דעם שעיך מוסטאפה — דער פאטער פון כאדזשיב. ברייט און גרויס איז געווען דער האריזאנט וואס האט די ביידלאך ארומגענומען און דורכ אויס וואוהין דאס אויג איז געפאלען איז געווען פעלד און פעלד.

נאר אין מזרח זייט האבען זיך געזעהן די שפיץ פון די בערג וואס ארום חברון. אלע פעלדער זיינען געווען בעדעקט מיט גרויסען און געדיכטען גערשטען וועלכער האט זיך שוין כמעט אין גאנצען אויס געזאנגט.

די זון האט זיך שוין געזעצט בשעת כאדזשיב מיט זיינע בעגלייטער זיינען אהיים געקומען. פון צווישען די בייד לאך איז א רויך געגאנגען. די פרויען האבען פיטעס געבאקען. פון הינטער די ביידלאך האבען די פאסטוכער בע גלייט א גרויסע סטאדע שאף, גרויסע מיט לאנגע ווייסע האר. פון דער צווייטער זייט זיינען געלעגען די קיה און האבען מעלה גירה'ט, און עס האט גע שמעקט מילך. צווישען די ביידלאך זיי נען אין עטליכע ערטער געשטאנען צונג בונדען גרויסע שעהנע פערד און האבען פרעהלאך געקייט גערשטען.

ארום גרעסטען ביידעל וועלכער איז געשטאנען העכער פון אלע, זיינען אויף דער ערד אויף אויסגעשפרייטע קאוויא רען געשטאנען אויף די קניע עטליכע אלטע מיט די פנים'ער צו מעקקא און האבען געדאווענט מנחה. צווישען זיי אויך מוסטאפא.

כאדזשיב מיט די דיענער האבען גע ווארט ביז וואנען די אלטע האבען אב געדאווענט. נאכהער זיינען זיי איינציג ווייז צוגעגאנגען צו מוסטאפאן; עלטער און איהם געקושט די האנד און געבענשט דעם אבענד. כאדזשיב וועלכער איז גע ווען דער אינגסטער איז צוגעגאנגען דער לעצטער.

דער אלטער מוסטאפא איז געשטאנען און האט געקוקט מיט שטאלץ אויף זיין איינציגען זוהן.

דאס איז געווען א זעלטען שעהנער אלטער, א הויכער מיט א ברייטער לאנ גער באארד ווייס ווי שנעע מיט שוואר צע יונגע גלאנציגע אויגען און מיט א הויכען שטערן

— וואס האט מיין זוהן געזעהן אין דער מדינה ? האט געפרעגט דער אלטער שעיך און א שמייכעלע האט גע שפיעלט אויף זיינע ליפען.

— אלץ וואס איך האב געזעהן אין דער מדינה איז גאר ניט אנטקעגען דעם וואס איך האב געזעהן אין כפרנה — האט געענטפערט כאדזשיב און האט גע קוקט מיט געבעטע אויף זיין פאטער.

דער אלער שעיך האט געקוקט פער וואונדערט און זיין געטרייער אלטער דיענער איז געווארען בלייך.

— וואס בעדייטען די רייד פון מיין זוהן ? ערקלעהר מיר !

— איך האב געזעהן אין כפרנה א טאכטער וואס איהרע אויגען זיינען בלוי און שעהן ווי גאטס הימעל.

— איז זי די טאכטער פון בעדו אינער ?

(ערצעהלונג)

פון כאוואדזשא מוסא

— ניין, זי איז די טאכטער פון כפרנה'ס שעיך. א פלח.

דער פנים פון דעם אלטען איז גע ווארען אויפגערעגט, די אויגען האבען געברענט ווי א פייער און זיין רעכטע האנד האט געציטערט.

און ער האט געזאגט מיט א ציטער דיגער שטימע :

— בלכ זמן די זון געהט אויף אין מזרח און פערגעהט אין מערב וועט דער זוהן פון מוסטאפא ניט נעהמען א טאכ טער פון א אומריינעם פלח.

און טרויעריג איז זיך דער עולם צו גאנגען.

און די ידיעה איז שנעל צושפרייט גע ווארען צווישען אלע ביידלאך.

און בשעת כאדזשיב איז געגאנגען אויס זאטלען זיין פערד האבען א פאאר שווא רצע ברענענדע אויגען געקוקט נאך איהם מיט קנאה און פערדרוס. דאס זיינען גע ווען די אויגען פון דער טאכטער פון חיל וועלכע האבען שטענדיג געקוקט צו איהם מיט אזוי פיעל ליעבע און ווארי קייט.

און ביי נאכט ביי דער סעודה בשעת אלע זיינען געזעסען אויף דער ערד און געגעסען די פעטע שאף וואס מוסטאפא האט פריש געקוילעט אין כבוד פון זיין נאכט האבען אלע שווער געשוויגען.

און דער פנים פון כאדזשיב איז געווען אומעטיג און בלייך.

שפעט ביי נאכט בשעת אלע זיינען שוין געשלאפען און אויך כאדזשיב זיינען מוסטאפא און חאליל געשטאנען אין דרוי סען פון די ביידלאך און שטיל געשמו עסט

אפט האט זיך געהערט א שטילע זיפץ פון מוסטאפא.

— זאג איהם וועט ער זי באל פערגעסען. האט שטיל געזאגט חאליל.

ביי די ווערטער האט מוסטאפא אבגעטראטען צוריק אזוי ווי מיט שרעק.

ניין, די ליפען פון מוסטאפא וועלען דאס ניט זאגען ! האט ער געענטפערט מיט א פעסטע שטימע.

— און איך האב מורא... האט ווידער שטיל געזאגט חאליל

און כאדזשיב איז געווארען וואס ווייטער אלץ בלייכער און בלייכער. א שווער רער. א טיעפער טרויער האט גערוהט אויף זיין פנים.

דער גערשט האט שוין אנגעהויבען פערטיג צו ווערען און עס האט איהם ניט געפרעהט. מען האט שוין די שאף גע שוירען און עס האט איהם ניט אינטע רעסירט. זיין פערד פלעגט צו איהם פרעהלאך הירזשען ווען ער האט איהם גע זעהען און ער האט איהם כמעט ווי ניט בעמערקט. ער האט איהם כמעט אין גאנ צען פערלאזען. טרויעריג פלעגט ער אויף דעם בלויען הימעל קוקען און טר ריג פלעגט ער לאנג לאנג קיין צפון זייט קוקען, שושקען און זיפצען שטיל נאך טיעף.

— מיין זוהן, וואס ביסטו פערקלאגט גלייך ווי דיין פאטער איז געשטארבען ? האט איהם דער אלטער שעיך געזאגט.

— האסטו דען ניט געזעהן אז בשעת עס געהט קיין רעגען ניט ווערט דער גערשט אלץ טרויעריגער און בליי

ארייגלייגען קראפט אין פריפע־רעדוסס

איז ניט קיין פראגע פון ביקסען און קוי לען אליין — עס איז א פראגע פון מענ שען — און איהר דארפט ערציהען מענ שען פון שפייז, זייט פארבערייטעט פאר דעם קריטישען מאמענט אין לעבען עסענ דיג

“Shredded Wheat”

א שפייז וועלכע גיט א סך בויאונגס קראפט פאר די מוסקלען מיט א קלייגער אנשטרענגונג אויף די פערדייאונגס אר גאנען, פאר פריהשטיק מיט מילך אדער קריעם אדער פרוכט.

געמאכט אין קענעדע

כער ? האט כאדזשיב טרויעריג גע זאגט.

— מיין זוהן, פאהר קיין מזרח, פאהר קיין דרום, פאהר צו אלע גרויסע שעיקס פון די הייליגע בודואינער וועס מ דיין רעגען געפינען.

דער רעגען קומט פון צפון און ניט פון מזרח און דרום. האט ווידער כאדזשיב געענטפערט.

און מוסטאפא האט לאנג געקוקט אויף דעם בלייכען פנים פון זיין זוהן און האט מעהר גאר ניט געזאגט.

און ביידע האבען זיי געשוויגען.

דאס וואס מוסטאפא האט ניט גע וואלט זאגען כאדזשיבן און חאליל האט מורא געהאט צו זאגען האט מען פון אן אנדער זייט פרייוויליג געזאגט.

דאס איז געווען די טאכטער פון חאליל לאנג האט זי עס שוין געוואלט איהם זא גען, לאנג האט זי שוין זיך געקליבען איהם ווארפען דאס שרעקליכסטע ווארט אין פנים און טוקם זיך זיין אן איהם פאר איהר שווער הארץ. זי האט ניט געקענט מוחל זיין כאדזשיב'ן און יענער פלח'קע וועלכע האט זיין הארץ געפאנגען.

און איינמאל, עס איז געווען שפעט אין א לבנה נאכט האט זי עס איהם גע זאגט.

זי האט איהם געהיט אונטער די ביידלאך שוין א שטיקעל צייט אז כאד זשיב האט זיך געמאכט א מנהג געהן נאך האלבע נאכט אונטער די ביידלאך זיך זעצען אויף דער ערד און קוקען לאנג, לאנג אין הימעל אריין.

— כאדזשיב — כאדזשיב —

— ווער איז דאס ?

— איך.

— וואס ווילסטו ?

— איך וויל וויסען פאר וואס זיי נען בלויע אויגען שעהנער פון שווארצע

— ווייל איך האב זיי ליעב.

— פאר וואס ,

איך וויים ניט.

— האסטו דען געזעהן אן ארא בישע טאכטער מיט בלויע אויגען ?

— איז דען יענע ניט קיין אראבישע?

— ניין.

פלח'ן זיינען אויך מוסולמאנער.

— זי ניט.

— פאר וואס ?

אין דעם קול פון כאדזשיבי'ן האט זיך געהערט א מורא.

די טאכטער פון חאליל האט זיך פלוצלונג צולאכט מיט א ווילדען קול.

— וואס לאכסטו ?

זי האט ווידער געלאכט.

— וואס לאכסטו ? האט כאדזשיב אויסגעשריען מיט כעס און איז פון איהר אבגעגאנגען.

זי האט זיך שטיל צוגערוקט צו איהם און שטיל עטוואס געזאגט אויף דעם אויער.

ער איז געווארען שרעקליך בלייך און האט זיך אבגערוקט זיך שאקלענדיג ווי א פערוואונדעטער.

און איהרע אויגען האבען געגלאנצט מיט נצחון און נקמה.

יענע נאכט זיינען זיי ביידע ניט גע שלאפען.

כאדזשיב האט מעהר אויף דעם הימעל און קיין צפון ניט געקוקט. נאר זיין פנים איז געווארען נאך בלייכער און די אויגען טיעפער און טרויעריגער. גע הענדיג פלעגט ער זיך שאקלען ווי א קראנ קער.

און ער איז טאקע קראנק געווארען.

מען האט דעם גערשט נאך פון פעלד ניט אבגעקליבען אז כאדזשיב פלעגט שוין כסדר ליגען און ניט קענען געהן.

און בשעת מען האט דעם גערשט אין די ממונות בעהאלטען, האט ער זיך מיט איין כאדזשיבען אין דער אלטער ערד אריינ געלעגט.

ל. יאלעס

379-81-81½ קווין וועסט

דאס בעסטע און בילינגסטע פלאץ צו קויפען

פוירניטשור

איז ביי ל. יאלעס

דער גרעסטער אויסוואהל אין פערשידענע דיינינג רום און בעד רום פוירניטשור, אין סאר-טיד בלעק וואלנאט און אויך די בעסטע מעטעל טערפיעלדס און איזי טשערס אין די בעסטע טעפעסטרי קאווערינגס.

געדענקט, אז ל. יאלעס איז נאר דער איינציגער סטאר וואו איהר קענט זיך אלעס אויס-קלייבען מיט קליינע איינצאהלונג און גרינגע אבצאהלונגען.

קעש אדער קרעדיט — פרעגט איבער איהר פערלאנגט

טעלעפאן עדלייד 1345

פאר אונזער יוגענד

א לופט רייזע

(א מעשה'לע)

לואי האט גאנץ אפט געהערט פון זיין פאטער, ווי ער דערצעהלט זיך א גרויסע וואונדער פון די לופט-באלונען, ווי פליהען נאך העכער און ווייטער ווי אמת'ע פויגעל.

ער האט אויך געהערט די אומגל קען וואס עס פאסירט מיט די לופט פליהער און זייערע באלונען, ווי זיי פאלען ארונטער פון אונטער די וואל קענס און ווערען אמאל דערטרונקען אין ים און אמאל דערהרג'עט אויף דער ערד.

און לואי האט געשלונגען יעדע שטיקעל נייעס, וואס זיין פאטער האט ארויסגעלייענט פון די צייטונגען, וועגען די לופט-שלייכטען אין די מלחמה לענדער.

זיין קונדערש מוח'ל האט נישט גע קענט בעגרייפען. זיי פליהען אין דער לופט ווי פויגעלאך און הרגענען זיך די רוצחים . . . פארוואס טשעפעט א פויגעלע קיינעם ניט ? ! פאר וואס פליהט עס אזוי הויך און פאטשט מיט די פליגעלאך און דרעהט זיך אזוי קיי נעבדיג ווי אין א ראד און ווארפט קיין מאל ניט אראב קיין באמבעס ווי דא זעהען די מענשען וואס פליהען אין די לופטען ווי די פויגעלאך ? פארוואס מאכט א פייגעלע אזוי שעהן. פון די זויך און מענשען פון דער הויך שיסט זיין מאכען אזוי פיעל טומעל ? א פארוואס קאן א מענש זיין א פויגעל און א פויגעל, קיין מענש — ניט ?

מיט אזעלכע שווערע געדאנקען האט זיך לואי געלעגט שלאפען און ני שט געקאנט איינשלאפען. די פראגע האבען איהם נעעגבערט אין קאפ און מיט לופט באלאן פאר די אויגען האט ער זיך אויס איינגעדרעמעלט. און ער פיהלט ווי ער פליהט אין דער לופטען... ארויס פון בעט ביז צו דער סטעליע און דורך'ן קוימען אין גאס ארויס.

לואי איז פערוואנדעלט געווארען אין א פויגעלע...

ער פליהט, אלץ העכער און העכער . .

אט איז ער שוין אונטער די וואלקענס, נאך א מאך מיט די פליגעלאך און ער איז נאך העכער. ס'ווערט איהם אמאהל ווארימער. די זון געהט אויף. ער קוקט דער זון גלייך אין די אויגען אריין און איז זיך אזוי מחיה... זינגעלווייז האט ער עס קיינמאל ניט געקאנט . . .

ער פיהלט זיך שטאלץ. און אט לובט זיך איהם אז די זון פערשעהמט זיך פאר איהם — זי בעהאלט זיך פאר איהם. שפעטער רוקט זי זיך ווידער קוקט נאך אמאהל ארויין לואין אין די ארוים פון א זילבער-וואלקענדעל אין אויגען. פערשעהמט ער שוין אז דאס שפיעלט זי זיך מיט איהם אין בעהעל טעניש . . .

שפרינגט לואי ארום, פאטשט מיט די פליגעלאך ארום וואלקען און ווארט די זון זאל פון דארט ארויס.

פלוצלונג דערהערט ער א מלאכים כאהר, זיי זינגען א מאהגען ליעד. פער געהט זיך לואי מיט זיין פויגעל-שטימע און צווישטשעט אריבער דעם גאנצע כאהר . . .

ווערט א טומעל צווישען די מלאכים : ווער איז דארט ? ווער צווישטשעט עס אזוי פריי ! ?

א פויגעלע פערבלאנדזשעט, א פוי געלע פערבלאנדזשעט — הערט זיך פון אלע זייטען.

און דער עלטסטער פון אלע מלאכים געהט צו צו לואין און פרעגט איהם, וואס ער פערלאנגט דא אין הימעל ?

— איך בין געקומען זעהן וואס מיינע מלחמה - ברידערלאך מאכען דא : איך וויל זיי מיט עפעס בעהילפיג זיין זייט אזוי גוט ר' מלאך און העלפט מיר ארויס, זיי צו העלפען אין זייער נויט !

— ווי אלט ביזטו, פערבלאנדזשע - טער גאסט — האט איהם דער מלאך א פרעג געטהאן.

— חנוכה צום ערשטען ליכטעל, בין מיר געווארען זיעבען יאהר — האט לואים דרייסט געענטפערט.

— הם — ם — האט דער מלאך א ברומקע געטהאן — שוין צייט זאלסט האבען אביסעל מעהר שכל... די וואס געפינען זיך דא, נויטיגען זיך ניט אין דיין הילפע, פליה צום שלאכט-פעלד און אויב דו וועסט זיי קאנען דארט זעלפען, ביזטו א העלד !

— וועל איך ביי דיר בעטען א קליינע טובה — האט זיך לואי צום מלאך געווענדעט — גיעב מיר אין א ארבע אביסעל גן-עדן שפייז און א פלעשעלע אזעלכע טראפען, איך זאל קאנען די גע'חלש'טע אבמינטערן.

— געפועלט ! — האט זיך דער מלאך לוסטיג אבגערופען און איהם ערלאנגט וואס ער האט געבעטען. פליה, און לאמיר זעהן צו די קאנסט פון איהר אויפטהאן פון אונז.

לואי האט ארייגעלעגט דאס פלע שעלע אין טארבע, די טארבע אין זיין שנאבעלע, א פאטש געטהאן מיט די פליגעלעך און אוועק צום שלאכט פעלד.

פון ווייטענס האט ער שוין דער הערט גיהנם-קולות פון די דערשאסענע און פערוואונדעטע.

הייסע בלייענע קוגלען פליהען ארום איהם און ער דערפיהלט זיך ווי אין גיהנום...

ער פערקירעוועט זיך אביסעל אן א זייט פון וואגען עם טראגען זיך פער וואונדעטע געשרייען, פון נאקעטע, הונ געריגע און דערפרוירענע מענשען. ער וויל זיך אראבלאזען אום זיי צו דער לאנגען די ערשטע הילף, אבער א קויל האט איהם געטראפען אין רעכטען פלי געל.. די טארבע מיט'ן פלעשעלע פאלט אראב און ער אליין זינקט אויף ארונטער מיט א ריעזיגע שנעלקייט...

אט ער דערזעהן אז ער ליגט אויף דער ערד. ווען ער האט זיך אויפגעכאפט אין בעט, זיין זעקעלע מיט בי סער איבערגעקעהרט און דאס פלעשע לע טינט צובראכען און חוץ דעם איז זיין רעכטע האנד שטארק צובלוטיגט געווארע, פאלענדיג פון בעט... און ער האט גאט געדאנקט וואס זיין לופט רייזע איז בלויז א חלום געווען און אין ער אמת'ן לעבט ער נאך.

ש. מרדכי'לע.

אנאגריף

— עפערא —
— ערצנד —
— קאנדרא —
— ימענע —
— דונאקא —
— אוויג —
— יפטער —

דא, ליעבע קינדער, האט איהר פאר זיך א לאגראף (בוכשטאבען-רע טעניש). אלעס וואס איהר דארפט מאכען איז צושטעלען בוכשטאבען רעכטס אראב און לינקס-אראב, דאן וועט איהר פון דער רעכטער זייט, לינ קענדיג אראב, בעקומען דעם נאמען פון א לאנד וואס געפינט זיך אין איי ראפא און איז איצט אויך פערוויקעלט אין קריעג ; לינקס-אראב, ווען איהר וועט לייענען וועט איהר פאר זיך זעהן דעם נאמען פון א גרויסע שריפטשטע לער וואס יענע לאנד האט ארויסגעגע בען. אויך וועט איהר דערנאך לייע נענדיג פון רעכט צו לינקס פון יעדער שורה ארויסקריגען אנאנדער געגענד שטאנד ; צום ביישפיעל, פון דער ער שטער שורה קריגט איהר דאס ווען איהר בעזוכט א לעקטשור ; צווייטע שורה, — זעהט איהר אמאל ארום א הויז הריטע — וואס עס פאסירט ווען מען קריעגט זיך : פיערטע — אזא סארט פרוכט ; פינפטע, — א מאן וואס בעזוכט אפט דאס געוויכט-הויז : זעקסטע, — דאס איז א זעלטענע זאך און די זיעבעטע שורה, בעטיטעלט דעם נאמען פון א קראנקהייט פון וואס די מייסטע קינדער ליידען.

אלע ענטפערס צו דיזער רעטעניש וועלען געדרוקט ווערען קומענדען זונטאג

אנטעריאר אידען !

שיקט אייערע ארדערס פאר אלע סארטען ביער. ליקער און וויין צו אונז.

ר. דזשייקאבסאן און קאמפאני

327 סט. דאמיניק סטריט, מאנטרעאל קוויבעק

מיין נאמען גאראנטירט דאס איך וועל אייך צושטעלען דעם ריכ טיגען שטאף ספעציעל פאר שמחות.

שיקט אייער ארדער צוזאמען מיט א מאני אדער, אדער מזומן דורך א רעדזשיסטרירטען לעטער.

הייא וויין (ספיריט) א גאלאן „ „	$6.50
בעסטע ברענדי א גאלאן „ „	$6.50

עקספרעסס פריי דעליווערט צו אייער הויז

שיקט נאך א פרייז ליסט

R. JACOBSON & Co.

327 ST. DOMINIQUE ST. - MONTREAL, QUE.

צדקה פעדעראציע מיינט ברויט פאר די ארימע

א צדקה פעדעראציע מיינט מעדי-צין פאר די קראנקע

א צדקה פעדעראציע מיינט א דאך פאר די היימלאזע

א צדקה פעדעראציע מיינט שטיצע דעם נויט בעדערפטיגע, און שטי-צען אין צייט

קענט איהר זיך ענטזאגען פון צו ווערען א מיטגליעד אין אזא אר-גאניזאציאן

אייער יעהרליכע נדבה וועט מיינען גענוג געלד פאר אלע אנשטאל-טען

פערשרייבט זיך וויפיעל איהר קענט. און צאהלט ווען איהר קענט

געדענקט אן די עשרת ימי הפע-דעראציע הייבען זיך אן דעם 10-טען יאנואר

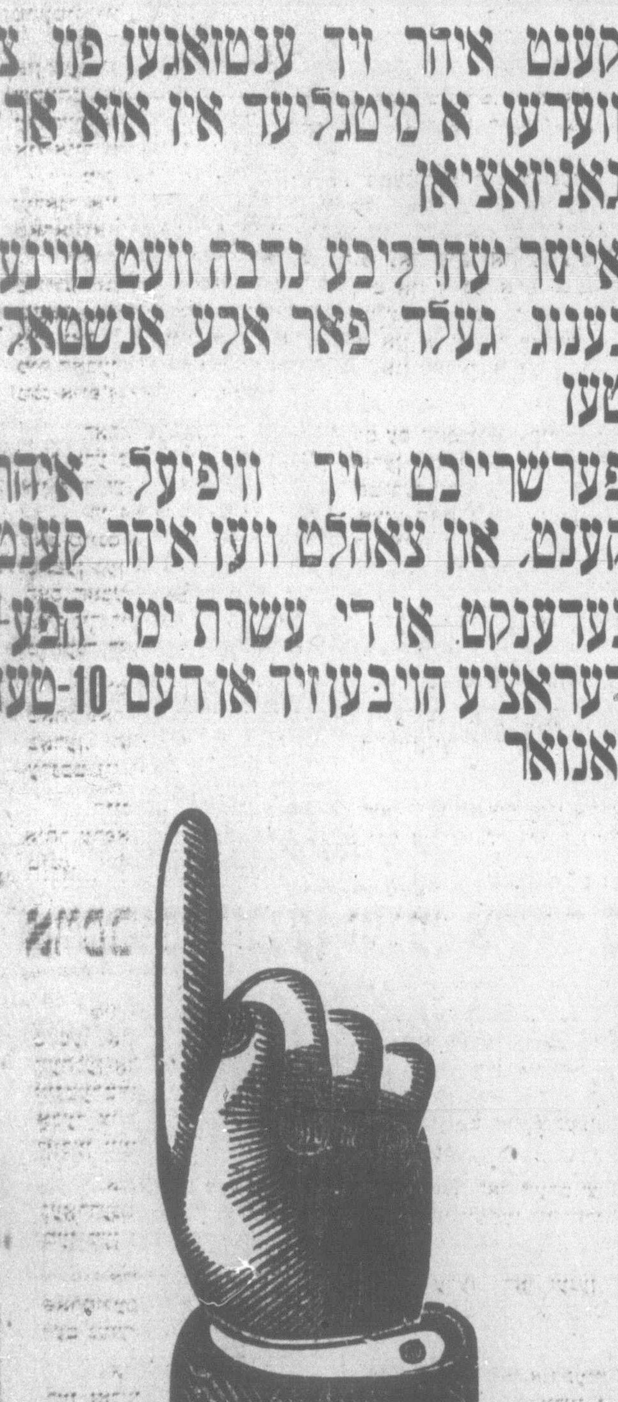

פעדריישאן אף דזשואיש טשא-ריטיס אף טאראנטא

עדמאנד שייער-טשערמאן

אברהם קאהען-סעקרעטערי

לעזט אונזערע אנאנסען אלע טאג, אויף דיזען פלאץ.